

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Мария Серафимова, член на научно жури за присъждане на научна степен „доктор на науките” по направление 3.1. Социология, антропология, науки за културата (Социология) на Анна Иванова Мантарова за дисертационен труд на тема:

ЕКОЛОГИЧНИ РИСКОВЕ В ТРАНСФОРМИРАЩО СЕ ОБЩЕСТВО

Безвъзвратно отмина времето, когато природата и обществата можеха да компенсират нанесените си загуби чрез взаимна адаптация. Съвременната цивилизация в своето великолепно многообразие се сблъсква със сериозни екологични затруднения. Реална е опасността от фатално преминаване на границите на самовъзстановителния потенциал на природната среда. Нарушаването на глобалното екологично равновесие, на хомеостазиса на планетата изправя днешния сложен и взаимосвързан свят пред проблеми, непознати в досегашната му история. Всеизвестна е мисълта, че ядрената война е бързата, а екологичната криза - бавната смърт на планетата.

Глобалният характер на екологичните проблеми довежда до рязко повишаване на научния интерес към тази тематика.

Определено мога да твърдя, че дисертационния труд на Анна Мантарова е една оригинална и съдържателна работа, която е структурирана така, че да обхване максимално проблемната

област, на която е посветена. Не са много разработките, които се ангажират с една толкова актуална и професионално ориентирана област.

Основният текст на дисертацията се състои от увод, три глави, заключение и ползвана литература. Обект на изследване е *започналата в българското общество социална макро-трансформация след 1989 година до днес*. Предмет на изследване са *взаимовръзките и зависимостите на екологичните рискове с икономическите, политически, социални и културни процеси, протичащи в страната през визирания период, както и с техните проекции на микро- равнище*.

Представена е многоизмерна социологическа перспектива, чието изследване изисква различни нива на теоретично обобщение и анализ, както и диференциран подход при интерпретацията на емпиричния материал.

Мантарова демонстрира изследователските си качества, не само от гледна точка на осведоменост и перфектното владение на широкообхватен емпиричен материал, но и като умение да обвързва теоретичните и емпирични нива на изследването.

Постижение за дисертацията е извеждането и превръщането в ключови думи на понятията екологичен риск, устойчиво развитие, дълбока екология, както и визирането на дейността на неправителствени организации от типа на Римски клуб. Проблематиката на т. нар. дълбока екология се интерпретира чрез поставянето на акцент върху човешките измерения на решаването на глобалните затруднения.

Силата на рецензираната работа е в подробното и подчинено на извеждане на проблемни кръгове, свързани с търсене на ефективни модели за действие.

При разглеждането на отделните теми, всяка от които, преследва своя логика, проблемите са уловени в динамика. Описанието на основните моменти, чрез които се разгръща съдържателно изследваната материя следва стриктно избрана концептуална схема.

В хода на анализа се съблюдават предварително приети ограничения и понятия по начин, който позволява да бъдат проверени формулираните твърдения.

Изводите, до които се достига са основани на задълбочен анализ, но и на определена доза въображение, което е допълнително предимство на дисертацията. Безспорно нейно достойнство е максималното използване на възможностите на очертаната теоретична рамка?

Естествено не е възможно подобна интердисциплинарна, динамична и многоизмерна проблематика да бъде обхваната изцяло, но самият факт, че е направен опит за това е красноречив сам по себе си.

Представената научна продукция свидетелства, че Мантарова е разпознаваема в страната и в чужбина.

Съдържателната страна на дисертацията на Анна Мантарова дава основание за следните изводи и оценки:

- * Ориентирана е към актуални и значими проблеми;
- * Показана е способност и умение за интерпретация, анализ, търсене и намиране на оригинални теми и проблеми за изследване;
- * Налице са очевидни възможности за реализиране на самостоятелни емпирични проучвания.

Безспорен е опита за привеждане на съответната сериозна и подробна аргументация, както и стремежът към проникване в дълбочина.

Представеният за рецензиране труд е постижение в изследването на избраната област, защото се:

- Обогатява теорията с анализи, изводи, критичност и оригиналност при изучаване и интерпретация на екологичните проблеми.
- Извеждат резултати от научно-изследователската работа.

Академичната активност на Анна Мантарова се характеризира с успешно професионално и кариерно развитие. Последователно и с необходимата научна прецизност тя следва етапите за навлизане в сферите на научната и преподавателската работа.

Дисертацията на Анна Мантарова се отличава със системност, методичност, стил, обосновани изводи, защитени тези. Нейните публикации поставят диагнози, разкриват проблемни полета и очертават тенденции. Те свидетелстват за траен интерес и научна добросъвестност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основание на сериозните постижения в теоретичен, практико-приложен и образователен план, препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Анна Мантарова научната степен „доктор на науките”. Лично аз ще гласувам положително.

8.04.2014 г.
София

Член на научно жури:.....
(доц.д-р Мария Серафимова)